

Het verbond als doopgrond

We zouden het onderwerp voor vanavond kunnen benaderen vanuit de vraag: wat zegt de Heilige Schrift over het verbond als doopgrond? Ik kies (dit keer) voor de benadering: wat hebben onze vaders hierover gezegd?

Om op deze vraag te antwoorden heb ik een vijftal catechismusverklaringen nagekeken. Het volgende is een bloemlezing en/of samenvatting van hun opvatting in hun verklaringen van vraag en antwoord 74 van de Heidelbergse Catechismus.

Vraag 74 luidt:

“Moet men ook jonge kinderen dopen?”

[Tussen haakjes zij opgemerkt dat niet alle jonge kinderen worden bedoeld, maar alleen die van bondgenoten (zoals onze oudvaders ze noemen).]

Het antwoord luidt: ja!

Mede omdat de wederdopers (of Mennisten zoals de wederdopers werden genoemd) dit bestreden, geeft de Catechismus redenen voor dit bevestigende antwoord.

De eerste reden in antwoord 74 genoemd is: de jonge kinderen zijn, net als de volwassenen, in Gods verbond begrepen.

Wat zeggen de vijf onderzochte verklaringen daar nu over?

Bij de sacramenten in het algemeen merkt een verklaarder op:

“Het woord van de belofte en de geboden wordt in het algemeen aan alle mensen voorgesteld. Maar de sacramenten moeten alleen voorgesteld worden aan leden van de gemeente, die geloof en bekering (berouw) belijden.”¹

Het lijkt dat de kinderdoop hiermee meteen wordt uitgesloten – immers, kinderen zijn niet in staat geloof en bekering te tonen. Maar dat is niet méér dan schijn.

Volgens deze verklaarder vallen namelijk ook kinderen hier onder. Hij schrijft:

“De doop is een teken dat wij in het verbond tussen God en de gelovigen worden opgenomen,² (anders gezegd): de doop is een teken van de wedergeboorte en van de ingang in de kerk en het verbond Gods.³ Tot een

---

¹ (p. 17 [Latijn: PDF 542]) Verbum promissionis & praecepti promiscue proponitur omnibus ... Sacramenta tantum membris ecclesie, profitentibus fidem & poenitentiam, porriguntur.

² Baptismus est signum foederis initi inter Deum & fideles.

³ Baptismus est signum regenerationis, & ingressus in ecclesiam & foedus Dei.

wettig gebruik van de doop is het (dan ook) voldoende dat men wedergeboren is. Daarom wordt hij ook aan allen bediend die de kerk voor wedergeboren houdt, zoals de volwassenen die het geloof en bekering belijden, én de kleine kinderen die in de gemeente geboren zijn.”⁴

Wanneer deze verklaarder over de kinderdoop schrijft, heeft hij het veel meer over het horen bij de geméente dan bij het verbónd, maar het één veronderstelt volgens hem het ander, zoals uit het volgende citaat blijkt:

“Alleen zij moeten op grond van het bevel van Christus worden gedoopt, die Zijn discipelen zijn, dat is: die leden van de zichtbare kerk zijn en daarvoor gehouden moeten worden, hetzij zij volwassenen zijn die geloof en bekering belijden, hetzij zij kinderen zijn die in de gemeente geboren zijn. Want alle kinderen van de gelovigen zijn in het verbond en de gemeente van God, tenzij zij zichzelf ervan uitsluiten.”⁵

Wat houdt het volgens deze verklaarder in om (krachtens het verbond) lid van Gods gemeente te zijn?

“Aan kinderen der gemeente komt de weldaad van de vergeving der zonden en der wedergeboorte toe; dat is: aan kinderen wordt, nèt als aan volwassenen, beloofd de vergeving der zonden en de Heilige Geest Die het geloof werkt. Zij kunnen niet van de doop worden buitengesloten aan wie deze weldaad van de vergeving der zonden en der wedergeboorte toekomt. Dus moeten de kinderen van christenen gedoopt worden.”⁶

Conclusie: We luisterden naar Zacharias Ursinus, de belangrijkste opsteller van onze catechismus, in zijn *SCHATBOEK (DEEL II)*. Volgens hem moeten deze kinderen voor gelovigen en wedergeborenen worden gehouden. Zonder dit oordeel der liefde zou er volgens hem geen grond zijn voor de kinderdoop.

---

⁴ (p. 76 [Latijn: PDF 579]) Ad baptismi legitimum usum sufficet regeneratio: Ideo competit omnibus, quos ecclesia habet pro regeneratis: ut sunt omnes adulti profitentes fidem & poenitentiam, & infanti in ecclesia nati.

⁵ (niet naar de Nederlandse weergave, maar uit het Latijn: p. 53 [Latijn: PDF 560]) Soli sunt baptizandi ex Christi mandato, qui sunt Christi discipuli, h.e., qui sunt et haberi debent membra visibilis ecclesiae, sive ii sint adulti profitentes fidem & poenitentiam, sive infantes in ecclesia nati. Omnes enim fidelium liberi sunt in foedere & in ecclesia Dei, nisi ipsi se excludant.

⁶ (p. 54 [Latijn: PDF 560]) Ad infantes ecclesiae pertinet beneficium remissionis peccatorum & regenerationis, h.e., infantibus aequè ac adultis remissio peccatorum per sanguinem Christi & S. sanctus fidei effector promittatur. Ad quos pertinet beneficium remissionis peccatorum & regenerationis, ii non possunt arceri a baptismo. Ergo infantes Christianorum debent baptizari.

= = =

We luisteren nu (in de tweede plaats) naar de uiteenzetting van Johannes van der Kemp in zijn DE CHRISTEN GEHEEL EN AL HET EIGENDOM VAN CHRISTUS IN LEVEN EN STERVEN.

God heeft Zijn verbond met Abraham en met zijn zaad opgericht (Gen. 17:7). Hierop ziet Petrus wanneer hij in Handelingen 2 vers 39 zegt dat ook voor de kinderen de belofte was. Daarom worden de kinderen in I Korinthiërs 7 vers 14 met hun gelovige ouders heilig genoemd. Dus moeten de kinderen gedoopt worden, want de doop is een teken en zegel van het verbond. De kinderen moesten in het Oude Testament, net als de volwassen bondgenoten, besneden worden.

“Waarom zouden dan nu ook de verbondskinderen niet gedoopt worden?”⁷

Volgens Van der Kemp is de belofte voor hen. Welke belofte?

“Is het niet de belofte des verbonds van de verlossing van de zonden door Christus' bloed en Geest?”⁸

Hij verwijst dan met zoveel woorden naar Handelingen 2 vers 38 en 39.

Uit het feit dat de doop gekomen is in de plaats van de besnijdenis trekt hij de conclusie:

“Het is dus zeker dat de kinderen der bondgenoten gedoopt moeten worden, omdat de kinderen van de bondgenoten onder het Oude Testament besneden moesten worden.”⁹

Hij vervolgt:

“Men kan tegen het bewijs voor de kinderdoop uit de besnijdenis niet inbrengen, dat de besnijdenis slechts betekende de erfenis van het land Kanaän, dat ons niet toebehoort; want de besnijdenis was een teken van het verbond, (namelijk) dat de Heere de God van Abraham en van zijn zaad zou zijn. En dus was de besnijdenis, volgens de beschrijving van Paulus in Romeinen 4 vers 11, een teken tot een zegel van de rechtvaardigheid des geloofs, en daarom van dezelfde betekende en verzegelende kracht als de doop.”¹⁰

---

⁷ p. 543.

⁸ p. 544.

⁹ p. 545.

¹⁰ p. 545.

Gaan ouders in Gods verbond over, wanneer zij zich laten dopen, dan gaan de kinderen mét hen daarin over en worden ze in dat verbond opgenomen.

Op het tegenargument dat er geen uitdrukkelijk gebod is om kinderen te dopen antwoordt Van der Kemp:

“Het gebod is dat men de bondgenoten moet dopen volgens Handelingen 2 vers 38 en 39. Het gebod van de kinderdoop ligt in het bevel van de besnijdenis, omdat de doop in de plaats van de besnijdenis is gekomen; en er moest een vérbod zijn en redenen gegeven worden waarom de kinderen nu géén sacrament mogen hebben, nu het kindersacrament (van de besnijdenis) is afgeschaft.”¹¹

In de toepassing van de preek spreekt hij de onverschillige gemeenteleden als volgt aan:

“Denkt gij wel ooit aan uw doop? Wat deze betekent en met welk doel hij aan u bediend is? Hebt gij u wel ingespannen te verstaan dat door de doop uw zondige onreinheid en verdoemelijkheid u is geleerd? Dat de drie-enige God u in het verbond heeft opgenomen en al Zijn genade heeft verzegeld? Dat gij daarin plechtig verplicht zijt om alles buiten de drie-enige God te verlaten en te verloochenen, en Hem alleen geheel lief te hebben en te dienen? Hebt gij u nu gehouden aan die verbintenis, die voor u is geschied? En hebt gij u daartoe werkelijk overgegeven om te zeggen en te schrijven: ik ben des HEEREN? Wat doet gij (als gij u zorgeloos gedraagt) anders dan het verbond van God verbreken? Wat meent gij? Zou de Heere die verbondsbreuk niet wreken en al de verbondsvloeken over de trouweloze verbrekers niet brengen? Zeker.”¹²

Conclusie: het gebod om kinderen te dopen ligt volgens Van der Kemp onder andere vast in Handelingen 2 vers 38-39: hun komt de belofte toe.

= = =

We gaan (ten derde) verder luisteren naar wat Carolus Tuinman hierover in zijn catechismusverklaring, DE TOEVLUCHT EN STERKTE VAN HET WARE CHRISTENDOM IN LEVEN EN STERVEN, heeft opgemerkt:

---

¹¹ p. 546.

¹² p. 551-552.

Voordat Tuinman de kinderdoop behandelt, merkt hij bij de voorafgaande zondagsafdeling op:

“De verzegeling van de goederen van het genadeverbond door de doop geschiedt niet absoluut, maar onder voorwaarde van geloof. Wat de jonge kinderen betreft: men oordeelt om Gods belofte die hun toekomt (Hand. 2:39), en naar de liefde, dat de wedergeboorte door Gods Geest reeds in hen gewerkt is, en ook Gods toepassing van Christus’ bloed tot rechtvaardiging, en dat zij het zaad van God en van het geloof al in zich hebben.”¹³

Uit Mattheüs 28 vers 19 (“Gaaf dan heen, onderwijst al de volken, die dopen...”) bewijst Tuinman het recht van de kinderdoop als volgt:

“Eerst moet men dit van de volwassenen verstaan, omdat de kerk door de prediking van het evangelie, uit joden en heidenen, vergaderd moest worden. Maar men moet de kinderen hier mee in begrijpen, die uit kracht van Gods belofte in hun ouders gerekend worden. Wanneer de ouders in Gods verbond komen of zijn, worden ook de kinderen van de eerste jonkheid af discipelen in Christus’ school, en dus moeten ze ook als discipelen worden gedoopt. Zo werd ook gehandeld met de kinderen van jodengenoten.”¹⁴

Wanneer Tuinman overgaat tot de behandeling van de kinderdoop, merkt hij eerst op dat de doop niet alleen een uitwendig teken is, zoals de wederdopers beweren, maar ook

“de genade van de wedergeboorte en de rechtvaardiging uit het genadeverbond”¹⁵

verzegt. Ook merkt hij op dat de kinderen die er recht op hebben gedoopt te worden,

“door hun natuur horen bij Adam in het verbroken werkverbond, en bijgevolg doodschuldig en verdorven door hun zondige ontvangenis en geboorte, maar dat zij ook door genade behoren tot Christus, de tweede Adam, om Wie zij wedergeboren, gerechtvaardigd en zalig worden.”¹⁶

Uit Genesis 17 en Handelingen 2 trekt Tuinman de volgende conclusie:

“Aan wie de belofte der genade geschied is, die moeten gedoopt worden. Wel, niet alleen aan de ouders, maar ook aan de kinderen is de belofte der

---

¹³ p. 497.

¹⁴ p. 500.

¹⁵ P. 514.

¹⁶ P. 515.

genade geschied. Dus moeten niet alleen de ouders, maar ook de kinderen gedoopt worden.”¹⁷

Hij sluit zijn uiteenzetting van de kinderdoop af – na te hebben geschreven

“Ouders moeten eerst bekeerd zijn, eer hun kinderen gedoopt mogen worden” – met de volgende opmerking:

“Samengevat: de kinderen der bondgenoten moeten gerekend worden onder de gelóvigen óf onder de óngelovigen. Indien niet onder de gelovigen, dan volgt dat de kinderen der bondgenoten die in hun kinderjaren sterven, verdoemd zijn.”

Tuinman acht duidelijk dat dit níet zo is en vervolgt met:

“Omdat de kinderen dus onder de gelovigen behoren, komt de doop hen toe.”¹⁸

Conclusie: er zijn slechts twee soorten mensen: gelovigen en ongelovigen. Wij mogen volgens Tuinman de kinderen van de gemeente niet onder de ongelovigen rekenen, maar zijn verplicht hen, naar het oordeel van de liefde, voor gelovigen te houden.

= = =

We gaan (in de vierde plaats) horen wat de bekende meester in de rechten, oefenaar Justus Vermeer hierover heeft geschreven. In het eerste deel van zijn catechismusverklaring, DE LEER DER WAARHEID, DIE NAAR DE GODZALIGHEID IS, schrijft hij over het wezen van de doop:

“De doop kan in de hand van de Heilige Geest worden beschouwd als het middel waardoor Hij werkt. Dus, waardoor een gelovige dopeling naar de soevereine wil van God de gerechtelijke aanzegging of aankondiging ontvangt van de vergeving van zijn zonden in de Goddelijke rechtbank, door de gelovige omhelzing van Christus in de kracht van Zijn verdiensten. Ik zeg dus, dat zo’n ziel daardoor deze vrijspraak of vergeving ook in zijn gemoed of in de rechtbank van zijn geweten deelachtig wordt.”¹⁹

Hieruit blijkt dat Vermeer de doop niet ziet als een uiterlijk teken alleen, maar als het middel waardoor de Heilige Geest werkt.

---

¹⁷ p. 515.

¹⁸ p. 518.

¹⁹ p. 602.

Wanneer hij bij de kinderdoop komt, merkt hij eerst op dat alleen kinderen van gelovige bondgenoten gedoopt mogen en moeten worden. Maar hij verwijst dan wel naar onder andere Psalm 105:8 (“Hij gedenkt Zijn verbond tot in eeuwigheid, het woord dat Hij ingesteld heeft, tot in duizend geslachten”) en stelt:

“Hieruit volgt dus dat de inzetting en de geoorloofdheid van de kinderdoop niet aan het verbond mag worden vastgemaakt in de onmiddellijke ouders, maar dat dit moet geschieden aan het verbond in vorige geslachten, hoe ver of onnarekenbaar dit ook is.”²⁰

Hij vervolgt:

“Wij mogen en moeten zeggen dat alle kinderen der gemeente, wier ouders of voorouders in de kerk zijn ingeënt, uit kracht van Gods belofte aan Abraham gedaan, gerekend worden te zijn zulken met wie Christus een ándere en een nádere betrekking heeft dan met andere kinderen, die buiten het verbond zijn.”²¹

Hij sluit zijn preek af met onder andere te zeggen:

“Bied u toch veel aan de Heere aan, en doe dat ook voor uw kinderen (omdat zij het zelf nog niet kunnen doen) om ‘geloof te oefenen’ voor uw kleine kinderen en om in hun naam de sterkte van Jezus aan te grijpen. Opdat de Heere u zo leert de hand op de beloften te leggen welke de drie-enige God in de doop heeft gedaan.”²²

Conclusie: kinderen door het ongeloof van de ouders niet direct buiten het verbond. Al zijn ouders verplicht hun kinderen in gelóóf ten doop te houden, toch verbreekt hun ongeloof niet het recht van het kind op de doop.

= = =

Ten slotte luisteren we naar gedeelten uit een vijfde catechismusverklaring. Na de vier vorige auteurs horen we ook hier geluiden die ons inmiddels bekend voorkomen, maar hij verwoordt het allemaal wat uitgebreider.

Ik lees gedeelten uit zijn catechismuspreek voor:

---

²⁰ p. 604.

²¹ p. 605.

²² p. 617.

De kleine kinderen, van wie uiterlijk nog niet te zien is dat zij genade bezitten, omdat zij hun geloof nog niet met woorden en daden kunnen bewijzen, moeten wij in hun gelovige ouders houden voor ware gelovigen en bondgenoten van God, totdat zij eventueel later door hun gedrag het tegendeel tonen.²³

Wij zeggen niet dat men zonder onderscheid alle kinderen mag dopen, maar alleen kinderen van gelovige ouders, dat is: van wie de ouders (of één van beiden) gelovige bondgenoten des Heeren zijn, hetzij oprecht of alleen uiterlijk. Allen die uiterlijk het geloof belijden, die hun zonden bekennen, en getuigen dat zij alleen in Christus geloven, en die onergerlijk leven, moeten wij (wat betreft de doop) houden voor oprechte christenen, dat wil zeggen, dat wij het aan God overlaten of het waar is of niet. Al moeten we ze wel aansporen om oprecht te zijn, en hen waarschuwen dat Gods toorn tegen huichelaars vreselijk is.²⁴

De kinderen van zulke ouders moeten wij voor gelovigen en voor ware bondgenoten van God houden, voor wie de belofte des verbonds is. Niet dat alle kinderen van gelovige ouders, of die men daarvoor houdt, waarlijk gelovige kinderen zouden zijn, maar het is hier zó gelegen dat wij van geen een kind zeker kunnen weten wat het geestelijk is of zal worden. Dit is alleen aan de Heere bekend. Daarom moeten wij dit voor de Heere laten, maar wij moeten hier enkel alleen onze ogen slaan op de genadige beloften van God die Hij in het algemeen heeft gedaan, niet alleen aan ons, maar ook aan onze kinderen, dat Hij die naast ons uit oneindige vrije genade ook mede in Zijn verbond wil nemen, van hun geboorte af. Wij moeten met een geestelijk oog daarop zien op welke manier de Heere God naar Zijn grote barmhartigheid Zijn verbond met ons arme zondaren heeft willen maken, en hoe Hij ook onze kleine kinderen daarin heeft willen insluiten. En ziende op deze grote barmhartigheid van de Heere onze God en op deze aanbiddelijke weg van Hem van vrije genade, moeten wij nu des Heeren dierbare beloften, dat Hij ook Zijn verbond wil uitstrekken tot onze jonge kinderen, nu door ongeloof niet verwerpen.²⁵

Maar wij moeten met hartelijke ootmoed en dankbaarheid die gewisse beloften van God voor onze kleine kinderen aannemen en ze gelovig op hen toepassen, waarna wij hen dan uit kracht van Gods genadige beloften nu

---

²³ p. 39.

²⁴ p. 42-43.

²⁵ p. 44.

ook gelovig voor des Heeren waarachtige bondgenoten en aangenomen kinderen, ja voor heiligen in Christus Jezus moeten houden en erkennen, steunende enkel en alleen op de beloften van Gods verbond. Dat de Heere ons dit heeft beloofd; en dat het daarom ook gewis waarachtig is.

En ziet, op dat fundament moeten wij alle kinderen van gelovige ouders als bondgenoten van God dopen en hen er zolang voor houden en erkennen totdat zij bij het opgroeien met hun gedrag aan ons het tegendeel tonen.²⁶

Dit alles grondt deze schrijver op Genesis 17, waar God Zijn verbond van genade met Abraham opricht en met zijn zaad na hem, in welk zaad ook alle kinderen uit Abraham voortgekomen gerekend werden, hoe jong zij ook waren.

Nu datzelfde verbond maakt God nog wezenlijk precies zo met Zijn volk en gelovigen onder het Nieuwe Testament. Wij moeten goed verstaan dat God het verbond met Abraham maakte als de vader van alle gelovigen, zodat alle ware gelovigen, tot aan het einde van de wereld toe, Abrahams zaad zijn.²⁷

Nu maakt God met Abrahams kinderen precies datzelfde verbond onder het Nieuwe Testament. Met Abraham richtte God Zijn verbond zó op dat het Hem liefde er ook zijn kleine kinderen mede in te besluiten. Dus handelt de Heere God nu nog net zo, waarom Paulus van de kinderen der gelovigen getuigt dat zij heilig zijn; doordat zij onmiddellijk van hun geboorte af al in Gods verbond zijn, door de toestemming van hun ouders (hetzij de ouders dit in waarheid of slechts uiterlijk en geveinsd doen).

Op die manier zijn de kinderen der gelovigen vanaf hun geboorte in Gods verbond en dus heilig. Zijn dan nu de jonge kinderen waarlijk in Gods verbond, zowel als de volwassenen, dan spreekt het ook vanzelf dat de heilige doop (die een teken en zegel van Gods verbond is) voor hen zowel als voor de volwassenen is.²⁸

Op grond van dit inzijn in Gods verbond, horen zij ook bij Zijn gemeente. Zo houdt Hij hun waarlijk voor leden van het lichaam van Zijn Zoon. En omdat de jonge kinderen van de gelovigen door toestemming van hun ouders in Gods verbond zijn, daarom hebben zij uit dien hoofde nu ook recht op alle zegeningen, beloften en weldaden van dat verbond, namelijk Christus met

---

²⁶ p. 45.

²⁷ p. 45.

²⁸ p. 46.

Zijn verdiensten, genade en Geest, tot hun rechtvaardiging, heiliging, verlossing en zaligheid. Want van hen is het Koninkrijk der hemelen, en hun komt de belofte van Gods verbond toe. Kortom: alle heil en genade die God aan de volwassen gelovigen belooft, belooft Hij ook aan hun kinderen; en Hij is een getrouw God, zowel voor hen als voor ons.²⁹

God roept als het ware met luide stem, voor heel de wereld: “Ik verklaar en maak openlijk bekend, dat deze kinderen heilig zijn, en dat Ik Mijn verbond met hen gemaakt heb; dat Ik hen van hun zonden wil rechtvaardigen, heiligen en verlossen, door het bloed en de Geest van Mijn Zoon. Daarom beveel Ik een ieder die het opzicht over hen zal hebben en die met hen verkeert, hen te beschouwen als Mijn kinderen en hen de rechten van Mijn gerechtigheid te leren, opdat zij Mij, hun God, vrezen.³⁰

Uit al dit voorgestelde besluiten wij dan nu, als een vaste en ontwijfelbare waarheid, dat men de heilige doop niet alleen vrijelijk mág, maar ook móet bedienen aan de kleine kinderen der gelovigen en dat men hen in de doop en daarna moet houden en aanmerken als ware bondgenoten van God.³¹

In de toepassing merkt hij op:

Wat betreft de verworpenen: aan zulke kinderen is het sacrament van de doop wel uiterlijk bediend, maar omdat zij buiten Gods verbond waren, heeft de doop zijn betekende en verzegelende kracht aan hen niet uitgeoefend en is hij dus voor hen geen sacrament of verbondsteken en zegel geweest.³²

Over het in Christus geheiligd zijn merkt hij ten slotte op:

Wat nu onze kinderen aangaat, die wij ten doop aanbieden, van hen kunnen wij niet zeker weten of zij waarlijk in Gods verbond zijn of niet, maar gelovige en godvruchtige ouders moeten het er, volgens Gods beloften, wel voor houden dat deze hun kinderen ware verbondelingen van God zijn, en als zodanigen moeten zij hen door de doop aan de Heere opofferen en de Heere vurig om Zijn Geest en genade bidden voor hun kinderen, en zij moeten hen ook als ware bondgenoten van God opvoeden en alle middelen

---

²⁹ P. 47

³⁰ p. 48-49.

³¹ p. 49.

³² p. 50.

tot hun bekering en geloof aanwenden; en als hun kinderen in hun vroege jeugd, hetzij vóór of ná de doop, sterven, dan moeten zij het achten dat ze zalig zijn, omdat zij in Gods verbond geboren zijn.³³

Wie was deze verklaarder? Theodorus van der Groe in zijn DES CHRISTENS ENIGE TROOST IN LEVEN EN STERVEN, DEEL II.

Duidelijk moge zijn dat volgens de vijf geraadpleegde bronnen onze kinderen als erfgenamen van Gods verbond gedoopt moeten worden, en dat ze als verbondskinderen moeten worden beschouwd en opgevoed!

In deze tijd, waarin de volwassendoop aan invloed wint, kunnen we onze winst doen met de heldere visie van onze oudvaders. Volgens hen hebben de kinderen van de gemeente op grond van Gods verbond net zoveel recht op de doop als de gelovigen.

Ik dank u voor uw aandacht.

---

³³ p. 51.